OGLAŠAJTE V NAJBOLJŠEM SLOVENSKEM ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE BEST SLOVENE NEWSPAPER
★
Commerical Printing of All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), NOVEMBER 2, 1954 ŠTEVILKA (NUMBER) 210

Novi grobovi

NICK VOUTOS

V Mestni bolnišnici je umrl v nedeljo Nick Voutos, stanujoč na 2252 Carnegie Ave.. Zapušča hčer Victorijo. Pogreb se vrši v sredo popoldne ob dveh iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St.

*

Pogreb George Pleše

Pogreb pokojnega George Pleše se vrši v sredo popoldne ob 2. uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek, 478 E. 152 St. Bil je član podr. št. 3 Slov. moške zveze.

*

Pogreb Rev. Joseph P. Kocinski

Truplo pokojnega Rev. Joseph P. Kocinski bo položeno na mrtvaški oder v privatni kapeli stanovanja na 12023 Lake Shore Blvd., odkoder bo v sredo popoldne ob 3:15 uri prepeljano v katedralo sv. Janeza, kjer se ob 4. uri vršijo obredi. Truplo bo potem ležalo na mrtvaškem odru v katedrali in obiski bodo do 9. ure zvečer. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 10. uri. Truplo bo pokopano v družinsko grobnico na pokopališču Calvary.

Adenauer odhaja

NEW YORK, 1. novembra — Kancler zapadnonemške vlade Konrad Adenauer je odšel iz Amerike. Pred njegovim odhodom mu je univerza Columbia skupno z angleško kraljico materjo Elizabeto podelil ačasten naslov doktorja prava.

Kanclerju Adenauerju se je mudilo nazaj v Nemčijo. V času njegovega obiska v Ameriki je namreč umrl predsednik nemške spodnje zbornice Hermann Ehlers, kanclerju Adenauerju pa je bilo na tem, da se udeleži njegovega pogreba.

*

NEMŠKO LADJEDELNIŠTVO

HAMBURG, 1. novembra — Največje nemško ladjedelništvo, ki je v normalnih časih delalo pod firmo Blohm & Voss, je dobilo sedaj od zavezniških zasedbenih oblasti v Zapadni Nemčiji dovoljenje, da gradi potniške ladje, ki bodo lahko šle tudi na prekooceanske linije.

MAČKA ZADUŠILA OTROKA

V Helsinki na Finskem je bil doma sam v zibelki tri tedne star otrok, ko se je domača mačka splazila v zibelko, se vlegla na otrokov obraz in ga zadušila.

V bolnišnici

V St. Alexis bolnišnico je bil zadnji teden odpeljan Mr. Anton Mostar st. iz 6307 Bonna Ave. Obiski začasno niso dovoljeni. Upamo, da se kmalu popolnoma zdrav povrne na svoj dom.

Beros Studio odprt

Mr. in Mrs. Matt Beros, ki sta se nahajala na obisku v stari domovini, sta se te dni vrnila domov. Svoj fotografski studio bosta zopet odprla za redno poslovanje v soboto, 6. nov.

Nehru se vrača iz Kitajske; trdi, da Kitajci želijo mir

NEW DELHI, 1. novembra—Predsednik indijske vlade Nehru, ki je morda na svetu najbolj sporna politična osebnost, se vrača iz Kitajske, kjer je bil na desetdnevnem uradnem obisku. Nehru se vrača v Indijo preko Indokine in Burme. V vseh svojih političnih izjavah, ki jih je dal spotoma, Nehru trdi, da je Kitajcem v resnici za mir. Dalje pa stavlja zahtevo, da naj se države ne vtikajo v razmere v drugi državi, ker bo le na ta način mogoče mir ohraniti.

Nehru se je ustavil tudi v Indokini. Tam je bil sprejet zlasti v pokrajini v južnem Vietnamu, ki je še ostal v zvezi s Francozi, z deljenimi političnimi občutki. Prišlo je do manifestacij za in proti njemu. Nekateri vidijo v njem prijatelja komunistov, drugi zopet izrazitega antikomunista. Manifestacije za in proti so bile tako razumljive.

Nehru je na splošno trdil:

Kitajska je notranje toliko zaposlena, da na kako vojno, celo svetovno vojno, ne more računati.

Kitajska je zelo zainteresirana na otoku Formozi.

Nehru je govoril tudi z znanim voditeljem komunistov v Indokini Minhom, ki se je izobrazil v Moskvi. Minh je po mnenju Nehruja pristaš ideje, da naj se sporazum glede Indokine, kakor je bil sklenjen v Ženevi, spoštuje in v resnici izvede. To bi pomenilo, da nima, vsaj za enkrat ne, kakih agresivnih namenov, da si podjarmi bodisi južni del Vietnama ali ostali pokrajini Cambodio in Laos. Minh da želi sodelovati z Francozi.

Nehru je prepričan, da moderno orožje ne more služiti politiki kot sredstvo, da se rešujejo sporna vprašanja kajti tako orožje, zlasti atomsko, bi uničilo vse.

Dva ideološka sveta lahko obstojata drug poleg drugega samo pod pogojem, če drug drugega spoštujeta in se ne vmešavata v notranje razmere ene ali druge države.

Nehru obsoja ameriško zunanjo politiko, ki po njegovem mnenju ustvarja politične bloke, ki imajo odkrit namen, da posežejo v notranje razmere ene ali druge države.

Dosledno tej politiki Nehruju pri svojem obisku v komunistični Kitajski ni šlo za to, da bi s Kitajsko sklenil kak politični blok. Indija zase, Kitajska zase! Pač pa je v Pekingu vodil razgovore s kitajsko vlado, ki so bili predvsem gospodarskega pomena. Nehru je podrobno omenil, da je šlo pri teh razgovorih za možnost letalskih zvez med Kitajsko in Indijo, preko Kitajske pa tudi z Japonsko. V tej letalski mreži naj bi dobila indijska letala na poti na Japonsko letalska oporišča na Kitajskem, enako kitajska letala oporišča v Indiji.

Nehru se umakne iz politike?

Še pred odhodom Nehruja na Kitajsko so nastale govorice, da bo šel Nehru v privatno življenje. Da bo odložil mesto predsednika indijske vlade, kakor tudi načelnika Vseindijske kongresne stranke. Te vesti je sedaj Nehru osebno potrdil in pravi, da gre pri vsem tem za njegove osebne zadeve, ki nimajo ničesar skupnega s politiko. Predno pa bi storil ta korak, se bo še posvetoval s svojimi prijatelji.

SPOMENIK ZA $75,000,000

Španska državljanska vojska je stala na strani diktatorja Franka 150,000 življenj. Franco postavlja tem padlim vojakom skupni spomenik, ki bo stal $75,000,000. Ali bo revni Španiji pomagala tudi sedaj "Ameriška pomoč?"

NOV ORKAN NA PACIFIKU

Okrog Filipinov se zbira orkan, ki gre s hitrostjo 115 milj na uro. Gre za vprašanje, kam bo udaril, ali na Filipine, ali na zapad na Formozo in verjetno dalje na celinsko Kitajsko. Orkan se nahaja kakih 500 milj od otoka Luzon, ki je glavni otok v sestavu otočja Filipinov.

Zadušnica

V sredo zjutraj ob 8.20 uri se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Vida v spomin 24. obletnice smrti Mary Prijatelj (iz E. 64 St.). Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeleže.

KONEC VELIKE STAVKE V ANGLIJI

LONDON, 1. novembra—Med stavkujočimi delavci v londonskih pristaniščih, vlado in privatnimi delodajalci, je prišlo do sporazuma, da se stavka konča. Po tem sporazumu se imajo delavci danes povrniti na delo.

Na stavki, ki je trajala 28 dni, je bilo kakih 44,000 pristaniških delavcev, zaposlenih v osmih različnih britanskih pristaniščih. Radi stavke je bilo "zamrznjenih" 358 raznih ladij, ki so imele natovorjenega blaga v vrednosti $560,000,000. Stavkujoči so izgubili na mezdah $2,800,000. Obstoja pa vprašanje, ali se bo doseženi sporazum tudi praktično izvedel.

Vmes je posegla unija prevoznikov, ki poziva delavce, da naj nadaljujejo s stavko. Med obema unijama je prišlo tekom današnjega dne do ostrih nastopov, zdi se pa, da bodo prevladali pristaniški delavci. Sicer pa računajo tudi s tem, da bo trajalo najmanj mesec dni, predno bo vse blago raztovorjeno in bo promet v teh osmih britanskih pristaniščih zopet normalen.

Zanimivo je dalje, da je padla za časa stavke večkrat tudi grožnja, da bo britanska vlada postala v pristanišča redne vojaške čete, ki bi natovarjali in raztovarjali blago. Vlada si te grožnje ni upala izvršiti. Britanske družbe, ki preskrbujejo prebivalstvo z živili, so se posluževale za prevoz potrebne hrane domačih in ameriških letal.

CVETJE Z REPUBLIKANSKEGA VRTA

Ameriški volilec si je zastavil vprašanje, kaj pomeni beseda Nixon v zvezi z Eisenhowerjem. Četudi podpredsednik Nixon vedno poveličuje Eisenhowerja, je volilec sprevidel, da ima Nixon posebne ambicije, da v letu 1956 kandidira za predsednika. Pa če bo kandidiral sedanji predsednik Eisenhower? V tem slučaju se bo lahko reklo: Nixon Eisenhower!

*

V Združenih državah se je mudil predsednik zapadnonemške vlade Konrad Adenauer. Za časa njegovega bivanja v Ameriki je imel Eisenhower več volilnih govorov, v katerih je pozivljal ameriške volilce, naj volijo samo republikanske kandidate. Ko so Adenauerja vprašali, kako gleda on kot Nemec na ameriško volilno propagando in pa pozive Eisenhowerja, je Adenauer odgovoril: "Kaj ste mogli pričakovati, da bo Eisenhower Amerikancem priporočil, naj volijo samo demokratske kandidate?"

*

Pri republikancih, ne vseh, je prevladala demagogija. Poslanec Bender se zaveda težke borbe s stvarnim Burkejem. Zadnjo soboto so našli v njegovem avtomobilu kar — dinamit. Bender si je dal zastražiti svojo hišo, povzročil je gotove policijske preiskave, ki pa razumljivo niso dovedle do nobenega rezultata.

V Californiji se je nahajal na agitaciji podpredsednik Richard Nixon. Trdil je, da je bil opozorjen, da bo njegovi jedi primešan strup. Pa so preiskavali porcijo za porcijo, a glej spaka—o kakem strupu ni bilo ne duha ne sluha.

Včasih moraš biti "junak," včasih žrtev "zločina," kakor pač kaže . . .

*

Moskovska "Pravda" napoveduje zmago demokratov, pa pravi: Obe stranki sta pač ameriški in zmaga demokratov Sovjetski zvezi ne bo nič koristila..

OBTOŽENE ZAVAROVALNICE

WASHINGTON, 1. novembra —Federalna trgovska komisija je stavila 17 ameriških zavarovalnih družb pod obtožbo, da so z napačnim oglaševanjem o zavarovanju proti bolezni pripravile zavarovance v škodo. Te družbe so samo v enem letu prejele neupravičeno $300,000,000. Zavarovanci so plačali premije ko pa so oboleli, so družbe odklonile izplačilo zavarovalnine.

Z obiska v domovini

Te dni se je povrnil z obiska svojega rojstnega kraja Mali Dol št. 15, pošta Komen, Slovensko Primorje, Mr. Joseph Furlan iz 14228 Sylvia Ave. Kakor pravi, imajo ljudje tam še vedno težave, so pa razmere veliko boljše kot so bile pred 40 leti.

PRVA DOLŽNOST, DA GREMO NA VOLIŠČE! DRUGA, DA VOLIMO DEMOKRATSKO LISTO!

VOLILNA ABSTINENCA BI POMAGALA LE REPUBLIKANCEM!

432 poslancev, 37 senatorjev in 33 governerjev volimo danes. Vse volilne napovedi so soglasne v tem, da je demokratska zmaga gotova, če bodo volilci šli v resnici volit. Neudeležba pri volitvah bi šla le na račun republikanske stranke, ki razpolaga z večjimi financami, z večjimi tehničnimi sredstvi, ki so sposobna nagnati na volišče čim več svojih pristašev.

Ameriška delavska glasila opozarjajo delavce, da je edina nevarnost, da si republikanci izbojujejo veliko število poslancev, senatorjev in governerjev v tem, da bo volilna udeležba na demokratski strani slaba. Že registriranje volilcev je pokazalo, da jih je bilo pri teh volitvah za deset odstotkov manj kot pa pri prejšnjih volitvah. Republikanska stranka se je z vso silo vrgla na delo, da svoje krajevne odbore alarmira, da gredo s podvojeno močjo na agitacijo. Glavno je, da gremo volit!

To politično zahtevo sta postavila tako predsednik Eisenhower v Washingtonu, kakor tudi governer Frank Lausche v Columbusu za Ohio. Volilna pravica je ena največjih modernih pridobitev sodobnega državljana, ki pa dobi polno vsebino šele in le tedaj, ako jo volilec dejansko izrabi.

Z delavskega stališča vzeto naj povdarimo, da so pri današnjih volitvah na političnem odru prvič v večjem številu kandidatje, ki izhajajo iz delavskih unij. Potegujejo se za kongresna mesta, kakor tudi za mesta krajevne uprave.

Ni zaprek za volitve!

Ameriške državne zakonodaje priznavajo pravico do popolnih prejemkov, četudi je volilec odsoten od dela, ker pač izvršuje svojo državljansko dolžnost, da gre volit. Sicer pa je med delavstvom in podjetji urejeno službeno razmerje v posebni delovni pogodbi, kjer je navadno tudi stavek, da izostanek od dela za časa volitev ne more iti delavcu v materialno škodo. Volilca ščiti krajevni in centralni zakon republike!

Zadnji napori; demokratska zmaga

Snoči sta se obrnila na Amerikance tako Eisenhower, kakor Adlai Stevenson. Tudi njun povdarek je bil ta, da naj volilci gredo volit! To je prva dolžnost. Sicer pa po izvajanjih Stevensona za Amerikanca odločitev ni težka. Proti brezposelnosti, proti draginji, proti sedanji politiki, ki je dala privilegije ozkemu krogu ameriških kapitalistov ni za politiko splošne blaginje!

Vse napovedi zadnjih dni so bile soglasne v tem, da tudi silna agitacija Bele hiše v zadnjih dneh na položaju ni spremenila ničesar. Ta položaj pa je ta, da morajo demokratje priti v spodnjo zbornico nujno po večini, z vso verjetnostjo pa tudi v senat.

Ameriški jug, ki je pri predsedniških volitvah leta 1952 šel močno za Eisenhowerjem, se je zopet zbral pod demokratsko zastavo. Ameriški jug bo dal sigurnih 114 demokratskih poslancev. Demokratje si morajo pridobiti poleg tega le še 104 poslance, pa imajo potrebno večino. Značilno je, da je na ameriškem jugu 70 volilnih okrajev, v katerih republikanska stranka sploh ni postavila svojega kandidata.

Ameriški industrijski severovzhod je že tekom dvoletnega republikanskega vladanja pri volitvah governerjev pokazal, da se je pravilno orientiral. Republikanske trdnjave so padale ena za drugo. Tudi z ameriškega zapada in srednjega zapada, vsa poročila povedo le to, da ne delavstvo, ne farmarstvo ne odobrava republikanske politike.

"Volitve" na Kubi

HAVANA, 1. novembra—Danes se na Kubi vršijo splošne volitve, ki so v zadnjem času dobile posebni značaj. Za predsednika republike sta se potegovala dva kandidata: Fulgencio Batista ter Ramon Grau San Martin. Ramon je neposredno pred dnevom volitev umaknil svojo kandidaturo in je Batista ostal sam. Grau je pozval svoje pristašeš, naj se volitev ne udeležijo, ker ne gre za svobodne volitve, marveč za politično komedijo.

Združenje AFL in CIO?

WASHINGTON, 1. novembra —Vodstvo AFL in CIO je napovedalo, da bo koncem leta 1955 združenje obeh unijskih zvez gotovo dejstvo. Obe organizaciji sta postavili odbor šestih članov, ki naj v stalnih sejah odstranjuje zapreke. V tem odboru je predsednik AFL George Meany in za CIO Walter Reuther. Dosedanje delo tega odbora je bilo plodonosno in opravičuje optimizem, da končno do združitve AFL in CIO le pride.

Kostumi za opero

Kakor nam sporoča Mr. Anton Šubelj, dirigent Glasbene Matice so včeraj dospeli krasni kostumi čikaške civične opere, katere bodo pevci in pevke v nedeljo rabili pri operi "Mignon," katero bodo podali na odru Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Vse pevce in pevke se prosi , da pride vsak po svoj kostum v studio Mr. Šublja v Slov. nar. domu.

Nož v ženski roki

Helen Reed, bivajoča na 2410 E. 40 Street se nahaja v zaporu, Willie Calliens, ki je bival v isti hiši, pa v mrtvašnici. Med obema je prišlo do spora "radi neke druge ženske." V prepiru je Helen Reed pograbila za nož in mahala po Willieu Calliensu, ki je dobil toliko težkih zabodljajev, da je bil po prenosu v bolnico proglašen za mrtvega.

Zadnje vesti

Za volilni dan se napoveduje za Ameriko splošno hladno, celo mrzlo vreme. Iz Kanade je vdrl v Ameriko mrzli val, ki bo držal več dni. Najvišja temperatura dneva bo le 34 stopinj, najnižja pa 22 stopinj. Morda dobimo proti večeru tudi nekaj snega. Cleveland trdi, da nekako dve inči.

—

Stanje polia. Polio je včeraj zahteval v Clevelandu 15. smrtno žrtev. Letos je bilo na poliju obolelih ljudi 486, lani ob istem času 414 s 12 smrtnimi žrtvami.

—

Prvi volilni rezultati so bili znani danes na vse zgodaj iz države New Hampshire. Ta država ima volilni zakon, da gredo gorske zakotne občine lahko na volišče takoj po polnoči. To se je v kraju Harts Location tudi zgodilo. Volilni rezultat je bil v razmerju šest za demokrate, štiri za republikance. Pri predsedniških volitvah leta 1952 je bil rezultat kakor pet za republikance in štiri za demokrate. Vest iz Harts Location se je v Washingtonu komentiralo prav tako kakor izvolitev demokratskega governerja v državi Maine in velika zmaga demokratov pri primarnih volitvah na Aljaski. Amerikanci so se orientirali demokratsko.

—

V predmestju Ashtabula, Ohio, v Plymouth Township, je prišlo v hiši družine Rice do eksplozije. Eksplodirala je plinska peč. Štirje otroci so bili mrtvi, hiša sama pa je pogorela do tal.

—

V Chicagu so našli mrtvega nekega 58 let starega Samuela Gallo, samca in samotarja, ki se je hranil z odpadki, ki jih je pobiral na smetiščih. Pod njegovo posteljo pa je bil kovčeg, v katerem so bile tudi bančne knjižice in dokazi o vrednostnih papirjih. Samo v eni banki je imel naloženih $6,221.

—

Ameriško poveljništvo kopne vojske je izvršilo na Daljnem vzhodu važno spremembo. Poveljstvo znane osme armade se iz Koreje preseli na Japonsko. Poveljnik te armade, general Taylor bo postal tudi vrhovni poveljnik vseh ameriških kopnih sil na Daljnem vzhodu.

—

Republika Kuba ima novega predsednika. Ker je proti-kandidat odstopil, je bil edini presedniški kandidat Batista. Zanimivo pa je, da je bila volilna udeležba vkljub samo enemu kandidatu, izredno velika.

—

Iz Formoze poročajo, da so komunistični Kitajci začeli z bombardiranjem otokov okrog Formoze. Dva taka otoka, na katerih ima tudi Čiang Kajšek vojaške posadke, sta bila težko bombardirana.

Redna seja

Nocoj ob 7.30 uri se vrši redna seja podr. št. 14 Slov. ženske zveze v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. Vabi se vse članice, da se je gotovo udeleže.

Ne zamudite volitev danes! Volišča so odprta do 6.30 ure zvečer

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države).

For One Year—(Za eno leto)	$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TUDI VOLITVE SE "DELAJO"

(2)

V Ameriki je udomačena beseda "people"—ljudstvo. Iz ljudstva, za ljudstvo in s pomočjo ljudstva. Znan politični program predsednika Abrahama Lincolna, ki je pa tudi abeceda ameriške ustave. In v resnici?

Volitve stanejo. Potrebna je volilna agitacija. Gre za tiste, ki kandidirajo in za tiste, ki volijo. Kandidat hoče prepričati volilce, da ima on prav. Ne v svojem interesu, marveč v interesu tistih, ki naj ga volijo. Kandidat ni kaka svetniška oseba. Tudi njemu gre za osebne koristi. Ali pa naj on predstavlja samo osebne koristi, ali pa splošni blagobit "people"—ljudstva.

Tudi smo si na jasnem, da je človek kot volilec in državljan pod vplivom okolice in propagande. Propaganda sama na sebi pomeni, da ne računa z ljudmi kot kakimi junaki. Vsakdo se za politiko ne briga, s tem dejstvom pa računajo politiki. Volilca je torej treba obdelati, prepričati.

Amerika je demokratična kapitalistična država. Preprosti človek pa si ne more niti v sanjah predstavljati, kako kapitalizem izrablja občinsko, državno in federalno oblast. Gre kakor hijena na mrhovino. Predočimo si samo slike dobičkov velikih ameriških korporacij, ki seveda iščejo najožje stike z občinami, državami in končno z ameriško republiko, da odstranijo vsa polena na poti do zadnjega cilja. Če mi v vsakdanjem življenju računamo z ubogimi dolarji, pa recimo, da gre ta vsota tudi na sto, tudi na tisoč dolarjev, kaj pa pomeni ta drobec v federalnem gospodarstvu, ko gre za milijarde dolarjev?! Kaj pa pomeni če vzamemo v poštev, da občine, države in tudi federalna vlada daje zopet milijardna naročila ravno tem kapitalističnim družbam!

Ameriški kapital si je vedno v svesti pomena volitev. V Ohio je znano ime družine Taft. Član te družine je bil pokojni Robert Taft. Ohijski kapital mu je za volitve leta 1950 po uradnih številkah pomagal z vsoto $1,800,000, neuradno pa se ceni ta prispevek na $5,000,000!

Država Texas z njenimi petrolejskimi milijonarji je znana. Ti milijonarji se ne sprašujejo ali naj prispevajo k volilni propagandi, ko gre za njihove lastne interese. Njihovi prispevki gredo na desetine milijonov. Ali pa mislimo tako naivno, tako otročje, da gredo ti prispevki nekam v nič, da gre za neke splošne ideale? Kruto se motimo! Ti milijoni so dani predvsem in morda samo za to, da bo izvoljeni kandidat drago povračal ne osebno, marveč potom svojega glasovanja v kongresu bodisi kot poslanec, bodisi kot senator, kar je bilo dano v volilni fond. Imejmo pred očmi ogromne ameriške zavarovalne, bančne in druge podjetniške družbe, katerim državna ali federalna vlada daje gotove licence, jih pa tudi istočasno ali obdavči, ali ne obdavči! Če je v Ameriki pravilo, da se zastonj ne dela nič, velja še posebej za velike družbe, ko prispevajo v volilne fonde.

Človek je dovzeten. Sredstva današnje propagande so tisk, radio, televizija, govori. Govori dosežejo, če ni radijskega ali televizijskega prenosa, le mal krog poslušalcev. Kdo pa naj preskrbi za radijski in televizijski prenos? Tisti, ki ima sredstva, da ga plača. Običajno pa je, da ima sredstva v rokah le kapital.

In ogromna delovna masa, ki nima teh sredstev? Morda bo stala pod vplivom gori imenovanih propagandnih sredstev. Je pa vprašanje politične zrelosti in čisto navadne življenske presoje, kako se volilec orientira. V Clevelandu na primer industrija nadalje odpušča. Nam so ti slučaji znani. V Washingtonu in preko radijskih in televizijskih postaj pa se vrši propaganda, da je zaposlenost tako velika, kakor še nikoli popreje, da je nezaposlenost v takem upadajočem stanju, da bo kmalu skopnela kot spomladanski sneg, verjetno še pred današnjimi volitvami. Spričo vsega položaja je upati, da so ameriški volilci glasovali kot politično zreli ljudje.

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

NAŠ NARODNI DOM

Ivan Zorman

Slovesen dan naš rod proslavlja,
Slovenski Dom srčno pozdravlja;
čez tujo plan naš spev odmeva
in svetu smelo razodeva,
da rod slovenski še živi
in verno jezik svoj časti.

Srce je dolgo hrepenelo,
za vzvišen smoter, vzor živelo,
da rod ugledal bi svetišče;
Slovensko Narodno Ognjišče.
Trudili nismo se zaman,
v resnici vstal je Dom krasan.

Tu narod bo gojil vrline,
nezabne, ljube domovine,
vzajemnosti bo slast okušal
za slavne dede se navdušal,
dejanj in mož zrl resni čas,
trpečih zase in za nas.

Tu pesem naša bo donela
in naša Talija cvetela;
tu brat bo z bratom rad se družil,
s prosvetnim delom rodu služil—
obujal vmes spomin bo vnet,
na solnčne trate mladih let.

Naj Dom ponos, zanos nam dviga,
ljubezen bratsko v srcih vžiga,
naj svete vzore dedov hrani
in čast, ime slovensko brani.
Naj Dom Slovenstva bo glasnik,
zvestobe naše spomenik.

Po proslavi...

CLEVELAND, Ohio — Slavje 30. obletnice otvoritve Slovenske narodnega doma na St. Clair Ave., je za nami. Izpolnila so se pričakovanja in želje direktorija in prireditev se je završila v nadvse iskrenem in prisrčnem razpoloženju. Ob obujanju spominov na preteklo in pestro dobo, ki je sedaj prelepa zgodovina SN Doma, smo si v duhu v bežnih utrinkih predočili slike iz preteklosti, ki so predstavljale le trud in delo, ter velike žrtve prostovovoljnega doprinosa brezštevilnih naših pijonirskih naseljencev-rodoljubov, ki pa so se morale doprinesti—da je vstal—naš Slovenski Narodni Dom!

Nedopovedljivo lep in značilen je tak narodni praznik, posvečen domovinski ljubezni in bratskemu sožitju . . . Odsev notranjega zadovoljstva se je jasno očitoval na licih gostov in razodeval ljubezen in ponos do našega skupnega Doma—v isti meri, kot pred tridesetimi leti . . . To je bil dan srčnega zadoščenja, takorekoč dan plačila za navzoče graditelje Doma, kajti tu so se ponovno overovili, da je v tej dolgi dobi naš Dom verno služil vsem vzvišenim smotrom in idealom, za katere so ga zgradili. Njih pogledi so govorili: vreden je bil trud za to naše narodno ognjišče . . . bilo je lepo takrat, ko smo bili mladi in v delu zanj srečni—lepo je danes ko gledamo uspehe našega prizadevanja. Uresničile so se naše sanje o pestrem kulturnem in društvenem razmahu, ki je zaživelo pod streho tega Doma, prav tako, kot so se izpolnile želje za njegovo solidno gospodarsko stališče. Oboje je moralo uspeti, ker je to narekovalo pošteno slovensko srce in pridne roke.

Le žal, da so se vrste naših zaslužnih pijonirjev-graditeljev S. N. Doma že zelo zredčile. Marsikaterega je na tem slavlju zaman iskala naša misel . . . Nekateri so se preselili v druge kraje, nekaj se jih je vrnilo v rojstno domovino . . . mnogo pa jih že sniva večni sen . . . a spomin nanje svetal in hvaležen pa bo trajno živel med nami. Med temi je tudi vrla slovenska žena Mrs. Julija Brezovar, ki si je priborila častno mesto v zgodovini S. N. Doma s tem, da je prva odklenila vrata tega našega narodnega svetišča. Zaslužiti si to čast ni bila lahka naloga, kajti za dosego tega privilegija je bilo treba resno tekmovati s skupino naših najagilnejših Slovenk, izmed katerih je vsaka prinesla velik dar Domu na oltar.

Toda kot zgoraj omenjeno smo 30-letni jubilej Domove otvoritve lepo in dostojno proslavili z velikim banketom, ki se je vršil dne 10. oktobra v avditoriju. Direktorij si šteje v prijetno dolžnost se toplo zahvaliti vsem, ki so s svojo prisotnostjo prispevali k temu pomembemu slavju.

Hvaležni smo Dr. F. J. Kernu, ki se je odzval našemu vabilu, ter nam kot predsednik prvega direktorija iz leta 1916 poljudno orisal prizadevanje naših prvakov v tedanji dobi.

Hvaležni smo našemu pesniku g. Ivan Zormanu, ki nam je v krasnih, le njemu lastnih besedah, čuteče orisal važen pomen, ki ga je ta naš Narodni Dom zavzemal vsa ta leta v pogledu našega narodnega udejstvovanja. Z velikim zadoščenjem zamoremo ob tej priliki naglasiti, da so se v našem S. N. Domu dobesedno izpolnile vse napovedi, ki jih je g. Zorman pred tridesetimi leti ob slovesnosti Domove otvoritve prerokoval . . .

Nadalje se zahvaljujemo zastopnikom naših bratskih organizacij, Math Petrovich-u od Slovenske Narodne Podporne Jednote, Janko N. Rogelj-u od Ameriške Bratske Zveze, Frank M. Surtz-u od Slovenske Dobrodelne Zveze, Ceciliji Subelj od Progresivnih Slovenk Amerike in Antoniji Tomle od Zapadne Slovanske Zveze za vspodbudne pozdravne nagovore.

Enako lepa hvala zastopnikom naših sosednjih Narodnih Domov za izražene cestitke, ter direktorjem Slovenskega Delavskega Doma in Ameriško Jugoslovanskega Centra za korporativno udeležbo. Posebno zahvalo izrekamo tudi lorainskim prijateljem in direktorjem tamkajšnega Narodnega Doma za tako številno udeležbo.

Hvaležni smo Mr. R. Locherju, pravnemu načelniku, ki nam je prinesel pozdrave in čestitke župana Celebrezzi-ja in mesta Clevelanda; nadalje našemu koncilmanu John Kovacicu ter njegovemu bratu, mestnemu odborniku Eddy Kovacic za udeležbo in prijazne nagovore. Prisrčna hvala našemu zvestnemu Domovemu sotrudniku Mr. Vatro J. Grill-u za njegove lepe, pomembne besede.

Lepo se zahvaljujemo tudi Dr. Žigi Vodušek-u in Zdenko Svetetu, ki sta se kot člana jugoslovanske ambasade v Washingtonu udeležila naše proslave in nam izročila pozdrave in čestitke naših bratov onkraj morja, ter z občudovanjem motrila veličino našega skupnega Doma, ki je sad truda in narodne zavednosti ameriških Slovencev.

Našo toplo zahvalo naj prejmejo vsi naši priznani in priljubljeni pevci, ki so s svojimi nastopi obogatili spored, kajti brez naše pesmi bi naše slavje nikakor ne bilo popolno. Zahvaljujemo se tudi našemu prijatelju Mr. Martin Antoncicu, ki je oglaševal našo proslavo potom radio programa, istotako našemu časopisju Enakopravnost, Prosveta in Glas SDZ za objavo člankov, kot tudi cvetličarni Charles in Olga Slapnik za cvetlični okras odra.

Našo toplo zahvalo in vse priznanje zaslužijo marljive članice ženskega odseka našega Doma, ki so prevzele v svoje področje vso oskrbo jedil, ter izborno postregle z okusnim obedom številnim gostom. Vrle članice odseka, bodite uverjene, da ste kot Domova "desna roka" storile veliko, dobro in dopadljivo delo! Ob enem sprejmite dodaten poklon od vseh članov direktorija za lepe rdeče nagelje, s katerimi ste nas ozaljšale!

Zavedamo se, da je še lepo število prijateljev Doma na razne načine sodelovalo, bodisi v predpripravah te jubilejne obletnice ali na dan priredbe in nam je nemogoče vseh poimensko navesti, a vsem smo globoko hvaležni za vsak doprinos in vas prosimo, da ohranite Domu svojo naklonjenost tudi v bodoče.

Prijatelji in sotrudniki Slovenskega Narodnega Doma!

Ob tridesetletnici plodovitega Domovega obstoja naj nas vse skupaj osrečuje lepa misel in zavest, da bo ta naš Narodni Hram stal ponosno in trdno—kakor zidi grada—še daleč v nedogled—in, da bodo vanj zahajali, rod za rodom, potomci onih pijonirjev-idealistov, ki so z globoko narodno zavednostjo, ljubeznijo in ožuljenimi rokami ta Hram zgradili in ga tudi pošteno vodili vse do današnjega dne.

V tem pravcu—NAPREJ DO PRIHODNJEGA JUBILEJA!

ZDRAVSTVUJTE!

Direktorij Slovenskega Narodnega Doma St. Clair Ave.

Pridite na sejo

EUCLID, Ohio—Redna seja krožka št. 3 Progresivnih Slovenk se vrši v sredo, 3. novembra ob 7.30 uri v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave. v navadnih prostorih.

Prosi se članice, da pridete na to važno sejo, ker je zadnja pred bazarjem, ki se vrši 14. novembra. Ukreniti je treba za istega še več stvari.

Prosi se tudi, da prinesete darila na to sejo. Vse tiste pa, ki ste pripravljene darovati pecivo, prinesite ga na dan bazarja v dvorano—zgoraj. Hvala vsem že v naprej!

Tajnica.

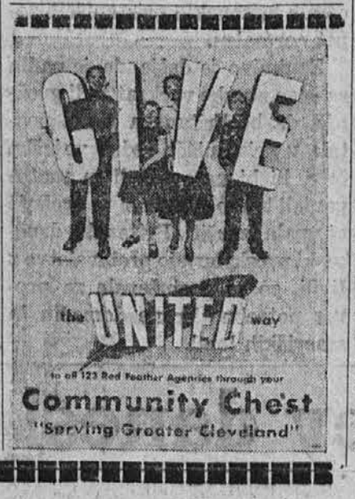

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE

"THE HIGH SIERRAS"

Kdor misli, da malo preveč pišem o naši Kaliforniji, naj malo potrpi. In toliko naj se premaga, da bo najprej prečital ta članek, potem šele govoril. Nisem jaz kriv, da se tako malo piše o lepotah naše Amerike. Krivi so tisti ljudje, katere imenujemo Američane, ki spadajo med domačine. Je tako. Američana ne ogreješ, če mu ne kažeš na koncu tisti zeleni "pildek," ki mu pravimo dolar. Če je teh dovolj, je vse dobro in lepo. Mislijo, da ni treba izgubljati časa po Ameriki.

Tam na obali Sredozemskega morja so zlizani resorti, koder se zbira svetovna aristokracija. Američan sam je tisti, ki dela krivico svoji lastni zemlji, katera nima še imena "domovina." Mi imamo akre, polja, gorovja, vodovje, doline, reke, morja in jezera—vse to in še mnogo več je doma pri nas, mislim tukaj v Ameriki. Ni pa s tem rečeno, da smo kaj bližje tisti zemlji, ki jo je ustvarila ljubezen človeška, zakaj te ljubezni ni bilo še v ameriški zemlji in tudi ne vemo, kdaj pride. Mi nimamo skupnosti niti pri ljudeh, ki so živa bitja. Mesto da bi ustvarjali skupno celoto, katera edina bi dala naravi tisto, kar človek v ti deželi tako pogreša—ljubezen do grude, katera bi postala potem naša domovina.

Kar je lepega in očarljivega v naravi, to nehote vleče, vabi. To pa zato, ker so take posebnosti redke na tem svetu. Kadar govorimo o Švici, nam nehote pridejo na misel planine in gorovja sploh. Pri Franciji je svetovno znana obala ob Sredozemskem morju. In tako najdemo vsepovsod nekaj na zemlji, kar je posebno, nenavadno, značilno. Kalifornija je menda edina dežela na svetu, katera ima vse mogoče lepote in čare kar nanizano, kakor biser na ovratnici. Ne samo, da ima vsega polno, posebnosti so zlasti v tem, da ima za različne čase različne privlačnosti. In te posebnosti so večne. Varjejo jih zakoni naših držav. Tako imamo v Kaliforniji 90 državnih parkov, ki merijo 581,000 akrov.

Nadalje imamo štiri nacionalne parke, ki merijo skupno oziroma vsebujejo nad poldrugi milijon akrov. Imamo nacionalne spomenike, koder je ohranjenih za vse čase in vse ljudi nad dva in pol milijona akrov sveta. Potem imamo še 18 nacionalnih gozdov, ki vsebujejo gore, puščave, morje in vse mogoče stvari. Ali najdeš kje na svetu tak del sveta, ki mu pravimo država, da bi ljudje prihranili toliko naravnih čudežev v toliki meri za vselej?

Vzemimo zdaj samo eno čudo v ti veliki izberi—The High Sierras ali The Sierra Nevada. Če bi to skupino imenovali samo gorovje ali skupine planin, bi bilo še vse premalo. Pomislite, samo ta spomenik je dolg 500 milj in širok od 50 do 75 milj. V tem najvišjem svetu v naših državah je—reci in beri—sto osemindosemdeset gorskih vrhov, ki merijo na višino nad 12 tisoč čevljev. A imamo vrh vsega tega še 86 gorskih vrhov, ki se dvigajo nad 13 tisoč čevljev v višino. Da boste malo mogli presoditi, kaj to pomeni, vam bom povedal, da meri naš starokrajski Triglav okrog devet tisoč petsto čevljev, torej je od tri do štiri tisoč čevljev nižji, kakor so ti kalifornijski velikani.

Ves ta svet je granit, katerega so neke notranje sile vrgle na površje. Beseda "sierra" ali v množini "sierras" je španska in pomeni "žagasto gorovje." To pa zato, ker se vrhovi vrste kakor zobje na žagi. Beseda "Nevada" pa pomeni "pokrito s snegom." Iz tega razvidite, da so to prav primerna imena, katera je vzprejel tudi ameriški jezik.

Naravno je, da imajo te velikanske gore dosti dežja in še več snega. Ne vstrašite se preveč, če vam povem, da pade povprečno na leto od 300 do 400 inčev ali palcev snega. A to ni še vse. Povest iz preteklih let nam omenja, da je v enem kraju padlo v zimi od leta 1906 do 1907 nič manj kakor—beri in reci—osemsto štiri in štirideset palcev snega. Ni treba, da se vstrašite, zakaj za naše kalifornijske razmere je tak sneg pravi blagor.

Vzrok?

Pomanjkanje vode. In koder je že voda, je ne moreš lepše spraviti za bodočnost, kakor če jo izpremeniš v sneg in led. Potem se polahko topi in leze počasi v zemljo. Gorovje Sierra Nevada se torej vleče od severa na jug. Zahodna stran meji na znamenito dolino, ki se vleče med vsem mogočnim gorovjem preko cele Kalifornije. Od te strani je gorovje dokaj izprano in izlizano, tako da nimaš od nikjer težav priti na najvišje vrhove. Še več kot to. Do višin našega Triglava drže ceste, da se pride lahko z avtomobilom na vrh. Tisti, ki so se vozili, pravijo, da ni nič posebnega priti na vrh teh gora. To je torej pot od zapadne strani.

Zdaj pride pa na vrsto vzhodna stran. To je pa povsem druga povest. Zakaj visoke Sierras se tam ne končajo, kakor bi se spodobilo. To so kar gladko odrezane stene. Če pride človek prvič do teh krajev, mu malodane kri zamrzne. Samo korak ali dva—pa padeš tisoče čevljev globoko v večnost.

Najvišja gora v Sierra Nevada je Mount Whitney. Ta gora je visoka 4,540 metrov, Triglav pa je visok 2,864 metrov. Torej je Whitney za tretjino višja od Triglava. Če vzamemo naše države brez ozira na Alasko, tedaj je ta gora najvišja v državah, najvišja za Kanado, Meksiko in dosti drugih držav, dokler ne preidemo v gorovje Južne Amerike, koder so seveda zopet višine.

Zdaj pa pride nekaj nadvse zanimivega. Samo 65 milj od gore Whitney je znana Mrtva dolina, katera leži pod morsko gladino. Najbolj globoka vdolbina znaša 276 čevljev pod morjem. Ta kraj, z znano Coachello, je bil nekdaj morski zaliv. Pa je reka Colorado nanesla toliko materiala, da se je morje zaprlo. Voda je polagoma izhlapela in ostalo je samo morsko dno. To je pa Mrtva dolina. Če bi zdaj kdo hotel vedeti, koliko gorovja je v oblasti države, bi dobil nepojmljivo številko. V 18 nacionalnih gozdovih lastuje država vsega skupaj nad devetnajst in četrt milijona akrov. In koliko lesa raste v teh gozdovih? Okrog dva bilijona čevljev. Lesa je toliko, da bi lahko Kalifornija iz lastnih gozdov postavila 12 milijonov stanovanjskih hiš s petimi sobami vsaka. Kakšen les pa raste po teh gozdovih? Ponderosa, sladkorne smreke, rdeč in beli borovec.

V teh gozdovih, ki spadajo pod gorovje Sierra Nevada, rasto znana drevesa, namreč Sequoia gigantea in pa Sequoia sempervirens. Tisti človek, ki je prvič v življenju prišel do teh dreves, odnese sabo nekaj, kar nikdar več ne izgubi. To, kar imenujemo življenje, je tako nekaj kratkega, da nam kar izgine izpred oči, predno smo se dobro zavedli, da smo bili. In s temi malimi leti prideš naenkrat pred življenje, ki ne pozna življenjske dobe v stoletjih in tudi v tisočletjih ne. Nekaj najbolj podobnega večnosti stopi pred tabo v taki vsemogočnosti, in s takim vplivom, da ti nikdar več ne gre iz spomina.

Ime Sequoia pride od slavnega Indijanca, rodu Cherokee, ki se je pisal Sequoyah. Bil je največji in najpomembnejši glavar tega rodu in je prvi iznašel abecedo indijanskega jezika. Ne samo

(Dalje na 4. strani)

OB TIHEM OCEANU

(Nadaljevanje s 2. strani)

iznašel, tudi učil je svoj narod brati in pisati. Ta slavni indijanski glavar je bil tudi tako nesrečen, da je bil sam med tistimi svojega plemena, ki so morali zapustiti svoje prvotno domovje v North Carolini in bežati v puščave države Oklahoma. Z njim je moral ves rod, kakih 17 tisoč Indijancev. Hoditi so morali peš iz North Caroline notri v puščave oklahomske. Na tem prisilnem begu je umrlo spotoma nad pet tisoč otrok in starčkov, ki niso zmogli pota. In vzrok temu begu ali pohodu od vzhoda na zapad je bil—požrešnost belih naseljencev. Tem so se dopadla posestva teh Indijancev, ker je bilo vse skrbno obdelano in zasajeno, pa so jih kar enostavno spodili, ne da bi jim dali en sam cent za vsa premoženja. Povdarjam to, da so bili med temi belimi naseljeniki Anglo-Saksi in Germani. Slovani bi take lumparije ne storili, tudi če bi od lakote cepali v naročje matere zemlje.

Glavarju Sequoyahu je bilo tako hudo zapustiti kraj svojih prednikov, da je bil nesrečen vse svoje življenje. Na stara leta se mu je posrečilo priti nazaj v domovino njegovih očetov, koder je tudi umrl.

Drevo Sequoia gigantea živi zdaj samo v vzhodnem delu Sierre Nevade. Pred več tisoč leti pa je bila zelo razširjena skoro po vsem svetu. Karkoli spada med življenje, ima svoj začetek, razvoj in svoj konec. Za sequoi bi pa skoro moral reči, da ima začetek, razvoj, ne pa konca, razven če pride sequoia v dotiko s tistim bitjem ali tisto zverjo, ki mu pravimo človek. Kakor znano, napravi vsako drevo vsako leto po en obroček v deblu, ki mu pravimo letina. Sequoia je drevo, ki je menda večno. Tudi posekana drevesa ne gnijejo, ampak kar žive naprej in naprej. Pri takih podrtih drevesih so preiskovali starost Sequoia in pronašli so različne starosti. Največ let so našteli strokovnjaki pri eni izmed sequoi, ki je kazala 3,126 let starosti. Torej je bila za časa Krista nad tisoč let staro drevo.

Nekaj sequoi je bilo vničenih od strele, precej jih je obžganih, nekaj tudi polomljenih. Največ jih je pa vničil—človek oziroma njegova požrešnost. Najlepši gozdi sequoij so padli, predno je prišel sem tak bel človek, ki je videl in občutil vničenje od strani svojih bratov.

Sequoia ima mehak lub ali lubje, ki se vpogne že, če pritisneš z roko. Lubje tega drevesa je od dva do štiri čevlje na debelo in je tako odporno proti ognju kakor asbestos. Lubje je rdečkasto-rjave barve in je skoraj več. Skorja je dokaj lahka in če bi jo imel en kvadratni čevelj, pa bi komaj vagal šest funtov. Deblo sequoij je izredno enakomerno, pravilno in ravno, da ga je veselje pogledati. Nehote spominja na tiste lepe stebre starih Grkov, ki jih najdemo pri starogrških razvalinah.

Zanimivo je posebno to, kako se sequoia pomaga do daljšega življenja. Če je kako ranjena ali zlomljena, prepreže tisto rano s posebno, tanko kožico drevesnega lublja. S tem zavarje rano tako, da se začne kar celiti. Z rano, ki bi bila smrt drugemu drevju, dobi sequoia novo življenje. Kako pa ogenj? Se jo skoraj ne prime. Poizkušali so tako, da so napravili visoko grmado in jo založili z vsem mogočim lesom. Potem so zažgali. Gorelo je skoro dva dni in vse, kar je bilo drevja, je bilo zatem v pepelu. To se pravi, vse, razven sequoije. Ta je bila samo malo osmojena pri vrhu, spodaj pa čisto lepa in zdrava, kakor bi ne bila nikdar v ognju.

Poizkušali so tudi, kako se upira gnitju. Iz raznih naravnih vzrokov leži precej sequoij v zemlji, nekatere po več sto let. Če jih izkoplješ in pregledaš, se boš takoj prepričal, da je zakopana in zasuta sequoia tako zdrava, kakor tista, ki raste.

Če to ni večnost, potem res ne vemo, kaj bi bila. Da se je sequoia ohranila kljub vsemu, kar je bilo, je več kakor čudež! no. Ima v sebi dosti tanina in s tem se upira vsaki golazni, vsakemu gnitju in vsem gobam.

KOLIKO KRUHA NAJ JE OTROK

Ali je potrebno in koristno, da jedo otroci veliko kruha?

Dobra hrana mora vsebovati vse hranljive snovi: beljakovine, ogljikove hidrate, maščobe, mineralne snovi in vitamine. Vse te hranljive snovi mora vsak dan dobiti organizem, in sicer v določenem medsebojnem razmerju. Posebno nujno je za otroke, da je polovica beljakovin živalskega izvora. Šele ko so vsi ti pogoji izpolnjeni lahko rečemo, da je prehrana popolna in enakomerna.

Kruh je koristna jed in ga moramo uživati toda v omejenih količinah. Vsebuje veliko hranljivih snovi. V njem je veliko ogljikovih hidratov, malo beljakovin in skoraj nič maščob. V njem so glavne mineralne snovi in vitamin B, primanjkuje pa vitaminov A, C in D. Potemtakem ni kruh živilo, v katerem so hranljive snovi enakomerna razdeljene, zato ga moramo dopolnjevati z drugimi dobrimi in hranljivimi živili.

V kruhu ni posebnih beljakovin živalskega izvora, ki so nujno potrebne za rast in zdravje otroka. Prav tako ni v njem vitaminov A in D, ki pospešujejo pravilno rast. Celo vitamin B, ki je v kruhu, se deloma s peko uničuje. Potemtakem morajo otroci prejemati tudi druga živila, v katerih so te snovi, in sicer v večjih količinah kot v kruhu.

Tudi pomanjkanje maščob v kruhu je treba nadoknaditi ne le zavoljo tega, ker sta mast in olje hranljivi snovi, marveč tudi zategadelj, ker te maščobe pomagajo organizmu, da bolje izkoristi tudi druge potrebne hranljive sestavine.

Mineralne soli, fosfor in kalcij, so nujno potrebne za tvorbo kosti in nijh rast. Toda velike količine kruha, zlasti kruha iz izredno fino mlete moke, neugodno vplivajo na izrabo teh potrebnih mineralnih soli. Vrhu tega je v moki in kruhu tudi posebna kislina, ki ovira, da bi organizem izkoristil fosfor ter druge hraniljive snovi. Ta kislina ima to značilnost, da se spaja s temi nujno potrebnimi solmi tako, da jih ne more več srkati črevesje, marveč jih neizkoriščene izloča.

Ker v kruhu ni sestavin potrebnih za razvoj kosti — mineralnih soli kalcija, fosfora in vitamina B, utegnejo velike količine kruha povzročiti rahitis, to je kostno bolezen, zaradi katere se kosti omehčajo in zastanejo v rasti.

Otroci, ki jedo preveč kruha utegnejo postati slabokrvni zaradi pomanjkanja beljakovin živalskega izvora. V tem primeru se ne morejo množiti rdeča krvna telesca v zadostni množini, saj so za njih nepretrgano množenje nujne beljakovine živalskega izvora. Celo železa, ki ga nahajamo v hrani, četudi je nujno za vzdrževanje rdečih krvnih telesc, ni moč v celoti izkoristiti, če uživamo preveč kruha in jedil pripravljenih iz moke. Veliko uživanje kruha in jedil pripravljenih iz moke utegne neugodno vplivati tudi posredno. Otroci, ki uživajo pretirano veliko kruha, namreč izgube potrebo po drugi hrani, oziroma le-to uživajo v izredno majhnih količinah. Tako ne jedo dovolj živil, v katerih so hranljive snovi, ki jih v kruhu ni. In prav pomanjkanje teh sestavin povzroča, kakor smo že omenili, rahitis, malokrvnost in zastoj v rasti.

Iz vsega pričujočega vidimo, da je čezmerno uživanje kruha ne le nepotrebno, marveč utegne biti tudi škodljivo zdravju in življenju otroka.

Hranljivo vrednost kruha lahko nadomesti krompir. Ta jed ima vse hranljive snovi, ki jih nahajamo tudi v kruhu. Razen tega poznamo posebno vrsto beljakovin, ki so nadvse koristne in ki jih v kruhu ni. Vrhu tega je treba otrokom dajati več sočivja in sadja, da bi dobili več mineralnih snovi in vitaminov A, pa tudi jajca, maslo in gobe, da bi dobili tudi potrebni vitamin B.

Dr. V. I.

(Po Ljudski pravici-Borbi)

Rešitev tržaškega problema

Svobodnega tržaškega ozemlja ni več. Pred dnevi so ameriški časopisi in radijski naznanjevalci poročali, da je bil po dolgem posredovanju ameriških in angleških diplomatov med Jugoslavijo in Italijo dne 5. oktobra v Londonu podpisan sporazum, po katerem cona A pripade Italiji, cona B pa Jugoslaviji. Meja med obema conama je revidirana tako, da pripade neko število slovenskih vasi, ki so bile dosedaj v coni A, Jugoslaviji.

V coni A, ki pripade Italiji, je vključeno mesto Trst s pristaniščem; istotako nekaj zaledja z mešanim prebivalstvom. Tržaško pristanišče bo svobodna luka, katere se bodo mogle posluževati poleg Italije tudi Jugoslavija, Avstrija in druge države. Na vsaki strani te meje bo ostalo nekaj narodnostnih manjšin: Italijanov v Jugoslaviji ter Slovencev in Hrvatov v Italiji. Sporazum določa, da morajo biti narodnostne pravice manjšin na obeh straneh meje upoštevane. To so v glavnem točke sporazuma, ki smo jih mogli povzeti iz poročil v ameriških listih.

To je po devetih letih neka kompromisna rešitev tržaškega problema. S kompromisi pa je tako, da navadno ne zadovoljijo niti ene niti druge stranke. Prvi kompromis je bil leta 1945 pri določanju mirovne pogodbe za Italijo. Za Trst sta se potegovali Jugoslavija in Italija in zmagoviti zavezniki so se odločili za kompromis ,namreč za Svobodno tržaško ozemlje, ki naj vsebuje Trst ter nekaj narodnostno mešanega ozemlja. Svobodnemu tržaškemu ozemlju naj načeluje governer, ki ga potrdijo zavezniki, kateri pa ne more biti niti Jugoslovan niti Italijan. Do nastopa takega governerja pa naj cono A okupirajo ameriške in angleške čete, cono B pa jugoslovanske čete.

Tako je ostalo do zadnjega, ker se zavezniki niso mogli sporazumeti glede osebe governerja. Leta 1948 so zastopniki Zedinjenih držav, Britanije in Francije sugestirali, da naj se vse Svobodno tržaško ozemlje priključi Italiji. To je povzročilo hud odpor v Jugoslaviji, nakar je vse ostalo po starem. Pred enim letom so omenjene tri velesile izjavile, da bodo cono A, kakršna je, izročile Italiji. To je spet vzbudilo hud odpor v Jugoslaviji, združen s pretnjo, da bodo jugoslovanske čete takoj vkorakale v cono A, ako pridejo tja italijanski vojaki. Posledica te pretnje je bila, da načrt ni bil izveden in je spet ostalo po starem.

Vladama Zedinjenih držav in Britanije pa je bilo mnogo ležeče na tem, da se tržaški problem na neki način reši, kar naj bi dovedlo, če že ne do prijateljskega, vsaj do znosnega sožitja med Jugoslavijo in Italijo v tem važnem kotu Evrope. Pa so ameriški in britiški in drugi diplomati konferirali zdaj z zastopniki Italije, zdaj z zastopniki Jugoslavije. Ta pogajanja so se vršila v Londonu in Beogradu in Rimu. Posledica teh pogajanj je bil gori omenjeni kompromis.

V narodnostno mešanih krajih je skoro nemogoče potegniti mejo, ki bi povsem zadovoljila prizadete narodnosti. Tako bo nedvomno tudi tržaški sporazum povzročil precej grenkobe in razočaranja na eni in drugi strani.

Iz poročil v starokrajskih listih povzamemo, da imajo Italijani, ki so ostali v mejah Jugoslavije, vse narodnostne pravice, tako v šolah, na sodiščih in drugod. Kako bodo upoštevane narodne pravice Slovencev in Hrvatov, ki so prišli pod Italijo, kljub temu, da jih "sporazum" menda izrecno določa ,bo pokazala bodočnost. Okrog 600,000 primorskih Slovencev in Hrvatov, ki so bili do konca druge svetovne vojne v objemu Italije, ima v tem oziru mnogo neprijetnih izkušenj. Pa se bodo morda "vremena zjasnila" tudi na evropskem jugu. Upajmo!

—NEW ERA, glasilo ABZ

GOBE—GOSENICE

Iz morskih gob je napravljen brezkončni trak in pritrjen med dva prenosna pasova. Zunanji pas nosi enakomerno porazdeljeno breme. Gobe na levi strani se zaradi kapilarnosti napolnijo z vodo, teža se poveča in sistem se premakne v smeri puščice. Čim preidejo gobe na poševno ravnino, voda iz njih odteče, ker pritiska breme na gobe. S tem izgube na teži in gibanje se nadaljuje.

Konstruktor te naprave pa ni pomislil, da voda ne odteče iz gob takoj, marveč šele čez določen čas. Zato je mokrih gob več kot suhih. Sistem torej ne drži.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7, št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, št. 37 št. 5, št. 36 št. 4.

Ženske obleke: št. 40 je ameriško 32, 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 45. (Se vrti med 10 11 točk razlike.)

*

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

1 centimeter — 0.3937 inča.

1 meter — 3.2088 čevlja ali 1.0936 jarda.

1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeta potom zakonodaje.

1 kilometer na vodni površini je 0.5369 "nautical" milje.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

*

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15¾; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

HIŠA ZA ENO DRUŽINO V NAJEM

4½ sobe, tile kopalnica, fornez na plin, velika lota in garaža za 2 avta. Najemnina $135.00 na mesec. Nahaja se v Euclidu od Babbitt Rd. blizu Lake Shore Blvd.

Za podrobnosti pokličite zvečer

KE 1-4098

JOSEPH A. KRIZMAN

ODVETNIK

sporoča, da je preselil svoj

ODVETNIŠKI URAD

na

1010 EUCLID BLDG.

Soba 1310

tel.: SU 1-4121

Išče se priletno dvojico

že na pokojnini, ali pa samo moškega ali samo žensko, da bi oskrbovala okoli doma. Dobi prosto najemnino, elektriko in klet. Za naslov se poizve v uradu Enakopravnosti.

HE 1-5311

POPRAVLJAM

IN IZVRŠUJEM RAZNA KARPENTARSKA DELA OKROG DOMOV.

Vpraša se na

19307 Muskoka Ave.

IV 1-6999

V NAJEM

2 lepi opremljeni sobi

SE ODDA V NAJEM MOŠKIM ALI ZAKONSKEMU PARU. VSE UGODNOSTI.

Vpraša se na

4536 WARNER RD., DI 1-3832

Stanovanje v najem

ODDA SE V NAJEM 4 LEPE SOBE.

Vpraša se na

1165 East 58th Street

HIŠE NAPRODAJ

Pasnow Ave., od E. 185 St.

Lepa hiša za eno družino. 5 sob, klet pod vso hišo. Gorkota na plin, beneški zastori in preproge. Garaža za dva avta in dovoz. Cena $15,900.

KOVAC REALTY

960 East 185th St.—KE 1-5030

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu, prijateljem in znancem sporočamo, da smo otvorili novo gostilno

M. M. & R. CAFE

na 6507 ST. CLAIR AVENUE

kjer bomo našim gostom postregli vedno z najboljšo pijačo—pivom, vinom in žganjem. Dobite tudi dober prigrizek in ob petkih serviramo ribjo pečenko. Vsaki petek in soboto igra dobra godba za zabavo. Se priporočamo v obisk.

CHUCK in RUDY MUSGRAVE, lastnika.

QUALITY AT A PRICE—EASY TERMS

STAKICH FURNITURE CO.

JAMES D. STAKICH, Prop.

IVanhoe 1-8288 16305 Waterloo Road

STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—9 A.M. to 9 P.M.
Tuesday-Saturday 9 A.M. to 6 P.M. — Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

America Needs Farmers in the Ground Observer Corps!

HERE'S WHY... in the event of World War III, we must assume that the Kremlin will strike first, fast . . . and without warning.

They can strike now, today, tonight, with about 1000 heavy bombing planes, which can reach any part of the United States.

Our Air Force, Anti-Aircraft and Radar units are alerted to this danger—but they need your help to do the job, because our Radar has maximum effectiveness only against high flying planes.

As farmers, our stake in National defense is just as big as that of people who live in the city. Consider the effect of large scale bombing attacks on your major market areas.

Your light, power and other utilities might also be destroyed, and transportation disrupted. Markets for your crops would be inaccessible. And suppose they polluted the water, what would happen to your crops, your cattle, and most of all, how would your family live?

Join the 300,000 patriotic citizens now serving in the Ground Observer Corps. Volunteer to serve 2 hours a week as a civilian plane spotter and earn the right to stay free! Wake Up! Sign Up! Look Up! America needs farmers in the Ground Observer Corps.

HERSCHEL D. NEWSOM
Master of the National Grange

Keep your eye on the sky in the

GROUND OBSERVER CORPS

JOIN TODAY—Write or phone—Name and address of Civil Defense Director—Telephone No.

Contributed as a public service by

ENAKOPRAVNOST

Wake Up! Sign Up! Look Up!

TISKOVINE

IZDELANE V TISKARNI

Enakopravnosti

SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU

-Cene so zmerne—naročila hitro zgotovljena-

Se priporočamo društvom, trgovcem, obrtnikom in posameznikom

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

France Magajna

Žalostne zgodbe o veselih Kraševcih

(Nadaljevanje)

"Dobra vaga v nebesa pomaga!" je razlagal Pepi Istranu in, kakor da dvomi v moč tega krščanskega nauka, je dodal: "Kaj se boš gnjavil za mrvico vina! Pusti naj curlja še pol minute, saj ti ni na srcu zraslo!" Ej, Pepi je bil pretkan tič.

Pri tem prijaznem opravku je pa nekdo navzočih opazil, da se zbirajo težki oblaki in da v njih sumljivo šumi. Zunaj na dvorišču je sosed Menigo zavpil: "Toča bo!" Tudi ostali vaščani Toni, Bortolo, Keko in drugi so bili tena. Vsi griči in vse doline, kaga mnenja. Novica je bila porazmorkoli se je človek ozrl, vse je pokrivala vinska trta, polna žlahtnega, že zorečega grozdja. Toča v takem času bi bila katastrofalna. Na obrazu vsakega se je izražal neprikrit okup in gro za.

Pa se oglasi nepridiprav Pepi, ki ni mogel niti zdaj zatajiti svoje škofeljske nravi:

"Kaj praviš, Janez (proti vozniku), ko bi midva to točo odpravila dalje?"

"Lahko," je rekel Janez, ki je bil prav taka mrcina, čeprav molčeč. "Če nam bodo kaj plačali zato."

Skromni istrski kmetje, ki so videli v vsakem tujcu nekaj čudežnega, so takoj planili na noge.

"Hekto vina dobita, če bosta točo res preprečila."

"Pojdi, Janez, in naredi, da bo prav."

Janez je odšel na dvorišče in se ozrl proti pretečim oblakom. Mrmral je nerazumljive besede in križal z rokami. Nikakega uspeha ni bilo opaziti. Oblaki so bili čedalje bolj mrki in grozljivo mrmranje v njih je še bolj naraščalo.

"Kako kaže, Janez?" je zaklical Pepi iz kleti.

"Slabo. Že v tretje sem zmolil kozjo molitvico, pa nekam nič ne pomaga."

"Eh, že vidim, da brez mene ničesar ne zmoreš!" je godrnjal Pepi. S težavo se je skobacal na noge, ki so bile videti čudno šibke in negotove. Brez dvoma posledica pihanja in vinskih pen! Prijel se je za obod vrat in se s težavo pomikal na dvorišče.

"Umakni se, Janez; zdaj bom že sam opravil." Zahteval je majoliko vina. Vrhnjo polovico vsebine je izpil držeč majoliko v desnici; ko je izpil še spodnjo, je preložil majoliko v levico. Poglabil si je mokre brke z veliko rdečo ruto in se svečano ozrl v oblake. Dvignil je prazno majoliko proti njim in začel:

"Hokus pokus imporatus, marš oblakus, niks točakus!"

In oblaki, ki so prihajali od Nabrežine, so se polagoma pomikali proti Bujam in izginjali na jugu. Pretkani Pepi je pač računal z dejstvom, da oblaki stokrat pretijo, preden stresejo svoje ledeno zrnje, in uspelo mu je.

Hvaležnost istrskih vaščanov je bila brezmejna. Iz vseh kleti so mu nosili vina in napolnil je z njim sodček, ki je držal več kot sto litrov. Najpametnejši so se drenjali okoli njega in ga prosili, naj tudi nje nauči te koristne umetnosti.

"Ne smem, ljudje božji, sem zaprisežen. Saj bi vam tudi nič ni koristilo, če vas naučim. Tisti, ki hoče točo odpravljati, mora biti v to na poseben način posvečen. Mene je posvetil sam patrijarh tržaških ščavonov.")

"Vidiš, Janez," je modroval Pepi, ko sta vozila proti domu, "človek si mora znati pomagati, kakor je rekel tisti berač, ki je vrečo z glisto prevezal. Kdor si hoče pomagati na tem svetu, mora imeti zmeraj odprto glavo in ne kakor ti, ki imaš odprto glavo samo takrat, ko se ti zdeha."

*

Zdaj se preselimo v mojo nesrečno vasico, ki jo varuje sam sveti Jošt. To so Gornje Vreme, ki imajo veliko zgodovinsko vrednost. Njihov sloves sega v davne Jurčičeve in predjurčičeve čase, ko je po slovenski deželi vladala dobrodelna družba rokovnjačev. Ta družba seveda ni imela agilnih zastopnikov samo v Vremah, bili so tudi v drugih vaseh in marsikje mnogo številnejši. Zlasti ob cesti, ki gre s Herpelj skozi Čičarijo proti Reki, jih je bilo "ko listja in trave." To ni pretirano povedano, ker tam ni mnogo listja in še manj trave. Prišli so Napoleonovi Francozi in, ker niso poznali deželnih potreb, so rokovnjače gledali po strani. Videli so v njih nevarne konkurente v pobiranju "prostovoljnih prispevkov." Da jih umaknejo s pota, so Francozi dvignili rokovnjače visoko od tal—do najpripravnejše veje obcestnega drevesa. Tam so molče bingljali in kazali Francozom jezike. Med Škocijanom in Lokvijo je ob cesti pripravna ravnica, ki se še danes imenuje "Na gavgah." Tam so se v francoskih časih sušili na vrveh razni rokovnjači iz bližnjih vasi.

Koliko pristašev je slavna bratovščina štela v Gornjih Vremah, seveda ne morem danes vedeti. Če je bil med njimi tudi kak odličen praded mojega rodu in krvi, ne vem, če pa je bil, je bil gotovo med prvimi. Moji pradedje so bili zmeraj prvi razen v vojnah, ko so se držali lepo zadaj. Pa tudi na vojnah so bili pri umiku zmeraj prvi, to je dognana stvar. Poslednji rokomavh,—če smemo verjeti izročilu najstarejših vremskih očancev, ki jih ne moremo več klicati za pričo, ker so tudi oni pomrli,—je izginil iz naše vasi kakor kafra. Ko je zvečer—tako so pravili stari očanci—molil rožni venec, se je na zunanji strani okna pokazala človeška roka z razprostrtimi prsti. To je bil mutasti klic "Pojdi!" Mož je prekinil molitev na sredi in se izmuznil na dvorišče. Odtlej ga družina ni videla nikoli več. V družbi somišljenikov je odpotoval v kak priložnostni kraj, kjer naj bi si osvojil kak zaprašen pršut, ali pa odvedel kravico iz hleva. Prav pogostoma se je zgodilo, da je tako podjetje klavrno izpadlo in da je marsikateri član ostal tam tih in miren in ni mogel več povedati, odkod je doma. Grobov neznanih rokovnjačev je mnogo po deželi.

Današnji sorodniki tega, o katerem pripovedujem, so nejevoljni name, češ da ne dam kostem pokojnika miru. Ta nejevolja pa ni upravičena. Če delam možu krivico, bo tem večje njegovo zasluženje na onem svetu. Ponižani in razžaljeni in obrekovani dobivajo v raju ekstra porcije nebeškega veselja. Tisti pa, ki so pravično obrekovani, jemljejo to obrekovanje na račun kazni, kar mora gospod Belcebub upoštevati in jim kazen v svojem kraljestvu sorazmerno omiliti.

Drugi Gornjevremec, rokovnjač po poklicu—nikakega dvoma ni o tem—je prekinil svoje pisano življenje v koprskih zaporih. On je neštetim državljanom Avstrije izpraznil žepe in jim tako omogočil, da so po smrti dosegli večno izveličanje. Saj je v sveti knjigi pisano, da gre laže šivanka skozi bogatinovo uho kot pa kamela v nebesa. Za njegove velike zasluge mu je država poklonila brezplačno stanovanje v največji palači tedanjega Kopra. Avstrijski davkoplačevalci so mu kupovali hrano in ga odevali v lepo uniformo, dokler ni nekega otožnega dne udaril s petami. Preden se je pa poslovil od toplega istrskega sonca, je pisal sorodniku v Vreme: "Pridi! Ne bo ti žal. Dedoval boš po meni!" Sorodnik je tekel k županiku posvetovat se, gospod je pa rekel: "Ne! Nikar ne želi tistih krvavih cvankare!" Tako se je zgodilo, da je sorodnik ostal doma, krvave cvanckarice so pa še zdaj zakopane nekje v naši gmajni.

Kadar hočejo nas Gornjevremce bližnji sosedje prav posebno počastiti, nam rečejo "Žaklarji," Od kod smo dobili ta lepo zveneč viteški naslov? V davnini tiči ta uganka, z globokim premišljevanjem jo pa lahko rešimo tudi danes.

Naši davni pradedje so bili kmetovalci, bili so pa tudi galantni in od sile "brihtni" ljudje. Oni so zmeraj rekli lopati lopata. Že takrat so vedeli, da je mogoče z izmenjavo semen, z globokim oranjem in z močnim gnojenjem pridelke povečati. Ampak, prosim vas, tak postopek je hudo utrudljiv, povzroča stroške in je naposled od vraga počasen. Koliko prej je dosežen uspeh, če vzame podjeten človek "žakelj" pod pazduho in se v temni noči napoti na izlet na sosedovo polje. V dobri uri je že lahko spet doma. Predstavljajte si veliko veselje družine, ko oče izprazni vrečo. Tu so jabolka, tu hruške; tu so koruzni storži, krompir in zeljnate glave. Je res, da je lastnik njive naslednji dan grdo preklinjal, a človek se na take sicer grde malenkosti ne more ozirati. Preklinjevalec bo že na onem svetu dajal odgovora za vsako robato in nepotrebno besedo. Naši predniki so bili zmeraj pobožni in so se le ravnali po besedah, ki so zapisane v svetih knjigah: "Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!"

Torej taka je bila začetna zgodovina našega naslova "Žaklarji," ki nas še zmerom diči. Naših ljudi takrat niso moderni nauki še nič pokvarili. Še vedno so verjeli v coprnice in skoro vsak, ki je v nočnih urah lazil okoli, je le prepogostoma srečal na samotni poti procesijo mrličev brez glav. Zlasti tisti, ki so radi hodili z žaklji na polje, so videli takih procesij čuda mnogo. Ti mrliči niso bili vselej dobro razpoloženi, včasih so za zabavo zmleli nočnega potnika v sončni prah. Take in še strašnejše stvari so doživljali poklicni žaklarji noč za nočjo. Mehkosrčni in nepodjetni vaščani niso zategadelj nikoli pokazali nosu izpod strehe, ko se je dodobra zmračilo. Ako so morda začuli sumljive glasove na dvorišču, so smuknili z glavo pod odejo in se tako rešili strahot nočnih ur. Tudi če je kravica na dvorišču zamukala v poslednji pozdrav in so jo dobro čuli, niso potegnili glave izpod odej. Le na ta način se je ohranil naš rod do današnjih dni.

Pa še druge strahote so vladale pred sto leti v naši vasi. Procesije brezglavih mrličev so hodile le po polju, v vas jih ni bilo. Toda po vasi so pa patruljirale svetle lučke, ki jim nihče ni vedel izvora. Navadno so se najprej prikazale na vrhu cerkvene lipe, obkrožile cerkev, šinile med hiše, skakale gor in dol, se igrale po vrhovih streh in včasih zasledovale samotnega vasovalca, da je komaj odnesel pete. Če je Vremec po naključju zagledal tako lučko na dvorišču, je hitro šklompnil z vrati in jih podprl s hrastovim pasadurjem. Žlobudranje in prerekanje v hiši je utihnilo kot bi odrezal. Te lučke so prenašale plesoče coprnice, ki jim je bolj prijal nočni hlad kot opoldansko sonce.

Bolj poredkoma se je pojavljala šembilija in prepreljevala težke parizarje po ozkih vaških ulicah. Tudi njej je najbolj ugajal nočni "šiht." Kaj je vozila, ni utegnil nihče pogledati, težina pa je bila, saj so zletele iskre izpod koles. Napreženi konji so bili kakor sloni. Čudež je bil: tako so znali veliki in težki vozovi zaviti okoli najostrejših vogalov, kakor da bi bili narejeni iz samih gumijevih trakov!

*

Sedaj so na vrsti pa Famlje. Prisrčna vas. To je naša lokalna Cortina d'Ampezzo, ali, če hočemo biti svoji, naša kraška Planica. Tukaj se smučajo najslavnejši avtomobili, ki se ob vsaki primerni priložnosti prekopicnejo čez zid ali pod zid. Ta šport Fameljcem silno ugaja, ker je, prvič, zelo zanimiv, in drugič, ker je zelo dobičkonosen. Fameljci imajo namreč prekrasen klanec z odličnimi ovinki. Kadar zbezlja avto po tem klancu, je ni več sile na svetu, ki bi ga mogla vsaj malo obrzdati. Bezlja in bezlja navzdol, dokler se ne prekucne na kaki fameljski njivi. Takrat pridejo Fameljci skupaj in rečejo: Hvala Bogu! Spet bo nekaj!" Če je, veste, kaj koristnega na takem avtu, ki kaže svoje nežne spodnje dele proti nebu, ni ta vrednost več last federacije evropskih držav, ampak postane izključna lastnina fameljskih državljanov. Ko se je ono leto razčetrtil neki kamion s priklopnikom vred, je vaški svet v trenutku spoznal, da sestavljajo breme veliki sodi vina. Preden bi počasen človek naštel sedem, so bili že Fameljci s škafi tukaj. Oh, ko bi videli takrat njihovo udarniško marljivost! Nobeno požarno društvo na svetu bi ne moglo pokazati tolike vneme. Če bi vsa vas gorela, bi ne tekali s škafi s tako brzino sem in tja. Pa se je tudi poznalo potem. Tri tedne "drijoman" so bili Fameljci "prehlajeni!"

(Dalje prihodnjič)

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE

Tel. ENdicott 1-5013

Njegov naslov je vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street. Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.

Dr. J. V. ZUPNIK

Make Your Selection Now from the DISTINGUISHED

Call or Stop at

Equality Printing

6231 ST. CLAIR AVENUE

Cleveland 3, Ohio

HE 1-5311 — 1-5312

How Old Is An Old Crow?

Recently an old crow named Deacon died of a heart attack at the Bronx, N. Y., Children's Zoo. He was 14. When another crow died a week later in Charlotte, Mich., aged 26, it started amateur ornithologists asking, "How long do these birds live?"

In a wild state birds have a short life expectancy. Severe weather, food shortages, hunters and predators sharply reduce chances of survival to a ripe old age. However, in captivity good care often stretches the life span of feathered pets to astounding lengths.

From the records of zoos in the U. S. and abroad comes this box score on longevity among several species: Golden Eagle, 80 years; Raven, 70 years; Domestic Goose, 65 years; Parrot, 50 years; Swan, 30 years; and Crow, 30 years.

As reported by private owners, these figures are frequently topped to the point of incredulity. For instance, a paper read before the London Zoological Society in 1938 told of an old crow owned by the Comte de Beaucorps which was 90 years old. James A. Walker, a Chenango County, N. Y., farmer had an old crow which lived to be 43; Ole Crow, one of several such birds owned by the National Distillers Products Corporation to advertise one of its bourbons, is reported to be far older than the 30-year zoo record.

As to parrots, Captain Parker L. Brook of Salem, Mass., acquired a bird in 1790 which lived with him afloat and ashore. The bird was very much a member of the Brook family and was known in Salem as Sunny because of its cheerful disposition. After the captain's death, Old Sunny Brook became the property of Parker L. Brook, Jr., finally dying in 1887 at an age close to 100. Another parrot, this one the pet of a restaurant owner in Panama City, has been greeting diners ever since Ferdinand de Lesseps' unsuccessful attempt to dig a canal across the Isthmus of Panama in 1882. It is still alive at the age of about 72.

The Audubon Society says that it has learned to take stories about the great ages of birds with a grain of salt—particularly when the only witness is the pet's owner. The Society says that the most accurate records are kept by the professionals—the veterinarians and other experts of the zoo staffs.

But, that doesn't answer the question at the head of this article: How old is an old crow?

"... but most of all, we thank You for each other"

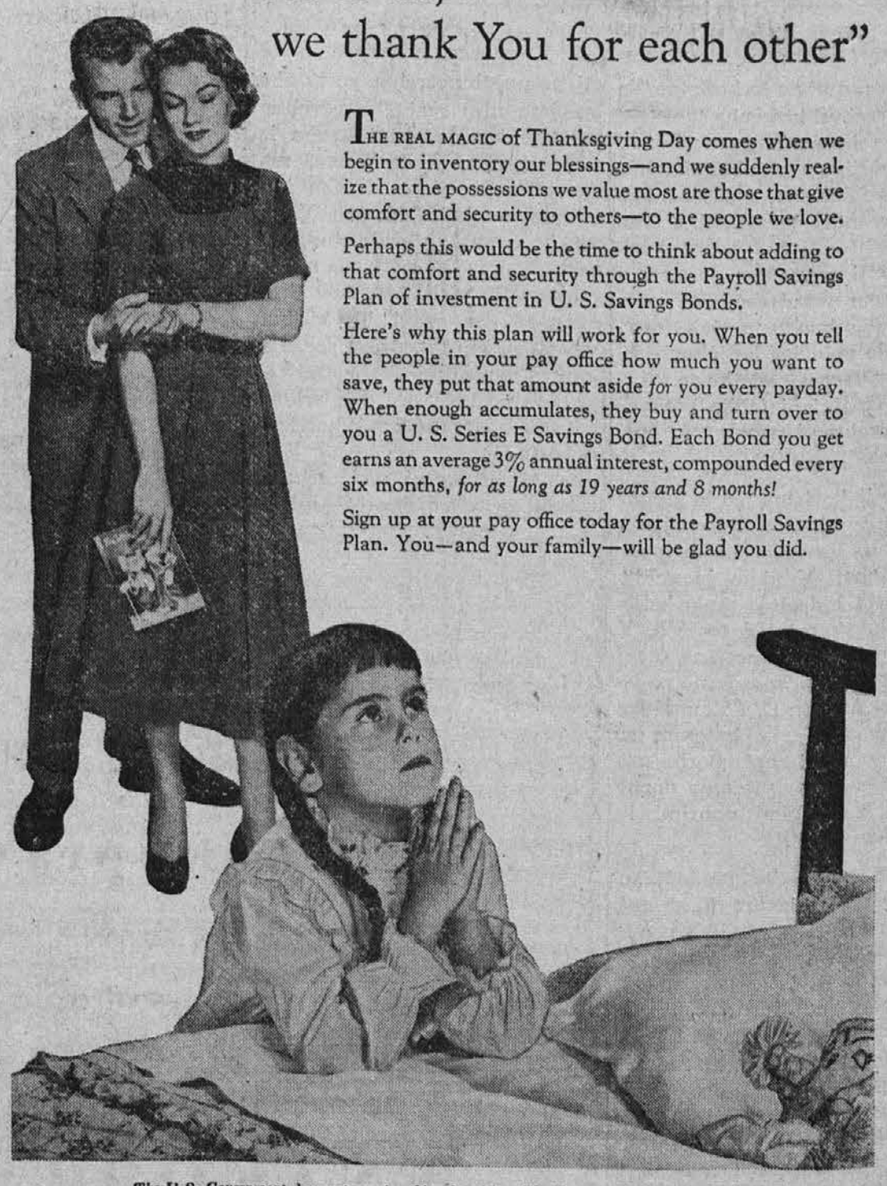

THE REAL MAGIC of Thanksgiving Day comes when we begin to inventory our blessings—and we suddenly realize that the possessions we value most are those that give comfort and security to others—to the people we love.

Perhaps this would be the time to think about adding to that comfort and security through the Payroll Savings Plan of investment in U. S. Savings Bonds.

Here's why this plan will work for you. When you tell the people in your pay office how much you want to save, they put that amount aside *for* you every payday. When enough accumulates, they buy and turn over to you a U. S. Series E Savings Bond. Each Bond you get earns an average 3% annual interest, compounded every six months, *for as long as 19 years and 8 months!*

Sign up at your pay office today for the Payroll Savings Plan. You—and your family—will be glad you did.

The U.S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:
JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UTah 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
17902 Nottingham Road
IVanhoe 1-3360

Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
Diamond 1-8029
11101 Revere Avenue

CHICAGO, ILL. FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Adults need 3½ or 4 room unfurnished apartment. Good location. N. or N. suburbs. Moderate rental.

GReenleaf 5-5809

JUST ARRIVED

PAUL PETERSON'S LODGE

ROUTE 14, CRYSTAL LAKE

Your host, PAUL and SYLVIA PETERSON, proudly announce the opening of their new restaurant serving the same fine food and drink as Chicagoland customers have been enjoying at the EVERGREEN'S in Dundee and the SUPPER CLUB in Palantine.

For Reservations Phone

CRYSTAL LAKE 125